ŠEJHUL ISLAM IBN TEJMIJJE

Pripremio: brat AbdulAziz

Džema'at TEKBIR-Goražde, 23 Rebi'ul-ahir 1431 / 08.04.2010 godine

Šejh je mudžtehid i reformator svoga vremena, Ahmed bin AbdelHalim bin AbdesSalam bin AbdAllah bin Abu Qasim ibn Tejmijja al Harani TaqiuDin Abu Abbas bin Šihab ad Din.

Uzdigao je zastavu imana i razumjevanja suneta u svome vremenu, u vremenu novotarija, lutanja raširene pokvarenosti, koja se širila čak i iz krugova nekih ljudi od znanja kako će se poslije pokazati. Zbog Ibn Tejmijjinog čvrstog stava protiv svega što je laž i pokvareno, postao je omražen od strane svih, a bilo ih je mnogo, pa su tako proširili mnoge laži o šejhu.

Al Hafiz Al Bazar kaže, misleći na protivnike Ibn Tejmijje: Nisi mogao vidjeti "alima" koji se suprotstavlja Ibn Tejmijji, koji se o njemu izražava sa velikom mržnjom, a da nije najpohlepniji za dunjalukom u svome društvu, najprepredeniji u iskvarivanju drugih, najželjniji ugleda i položaja, i najlažljiviji.(Al Alam alUlijjah,str 82 od al Bazzara).

Druga ulema o Ibn Tejmijji

Druga ulema u šejhovo vrijeme i nakon njega, su poštovali šejha zbog njegovog znanja, jednostavnosti, čistote i čvrstog držanja puta ispravnih generacija selefa. Mnoge od izjava podrške šejhu su sabrane u knjizi koju je napisao Hafiz ibn Nasirudin a koja se zove"Radd al Wafir" kao dokaz protiv onih najekstremnijih koji su optužili šejha za kufr.

Hafiz Zehebi kaže: Bilo je zapanjujuće kad bi on spomenuo neki primjer, oko kojeg je bilo različito mišljenje uleme, pa bi on dao dokaz i odredio najjači stav, a mogao je raditi idžtihad jer je ispunjavao sve uvjete mudžtehida. Nisam vidio nikog bržeg od njega kad je trebalo sjetiti se nekog ajeta i primjenti ga na dotični problem, niti čovjeka koji se brže

može sjetiti teksta i njegovih izvora. Sunnet je bio pred njegovim očima i na vrhu njegova jezika, sa lijepim izražavanjem i otvorenim okom.

Bio je znak među Allahovim znakovima u tefsiru i njegovom objašnjenju. Sa obzirom na njegovu brigu za vjerom, i znanjem na raznim poljima na kojima je bio jedinstven, zajedno sa velikodušnosti, hrabrošću i izbjegavanja zadovoljstva nefsa. Njegove studije na različitim granama nauke su dostikle brojku od oko 300 tomova, uvijek govoreći istinu i ne brinući se za optužbe koje se iznose protiv njega.

Imao je svjetlu put, crnu kosu i crnu bradu sa nekoliko bjelih dlaka. Kosa mu je dosezala odmah ispod ušiju,širokih ramena,jasnog glasa i brzog govora. Brzo bi se naljutio,ali bi se i brzo savladao. Nisam mu vidio nikog sličnog u dovama prema Allahu, tražeći spas od Njega,i njegovoj brizi za drugima. Kako bilo ja ga ne smatram bezgrešnim, već se razlikujem od njegovog mišljenja i na važnijim i na manje važnijim pitanjima, jer uprkos njegovom velikom znanju, extremnoj hrabrosti, čistog razuma i borbe za očuvanje svetosti islama, bio je čovjek kao i drugi.

U diskusiji bi postao oštar,i napadao je verbalno svoje protivnike, stvarajući neprijateljstvo u njihovim dušama prema sebi. Samo da je bio malo blaži prema svojim suparnicima, mnogi bi mu prišli,jer zaista velika ulema se povila pred njegovim učenjem, priznala mu sposobnosti i nedostatak grešaka, i sagalasila se da je on bio more bez granica i blago bez procjene. Ali oni su gajili neprijateljske osjećaje prema njemu., a govor svake osobe može se ili uzeti ili ostaviti.

Običavao je puno klanjati i postiti, hvaleći Allahove zakone i sa unutrašnjašću i sa spoljašnjošću. On nije izdavao fetwe zbog toga što je poznavao din, nego zato i što je bio inteligentan a ni zbog toga jer je bio neznalica jer on je zaista bio okean znanja. Niti se igrao sa vjerom već je donosio dokaze iz Kurana, Sunneta i Kijasa(analognog zaključivanja) i dokazivao i diskutovao imame prije njega, pa on ima jednu nagradu ako je pogriješio i dvije ako je u pravu.

Razbolio se u zatvoru sve dok nije umro u noći na ponedjeljak 20 Zul Kade, a dženazu su mu klanjali u Damasku. Navodi se brojka od 50 000 ljudi koji su mu klanjali dženazu.(Durar al Kaminah od Ibn Hadžera)

Ibn Hadžer opisuje šejha ovako:Šejh među našim šejhovima, Al Hafiz Abu Jumari(Ibn Said an Nas) kaže u svojoj biografiji o Ibn Tejmijji:Al Mizzi me je ponudio da kažem šta mislim o šejhul islam Taqiudinu Ibn Tejmijji. Ja ga znam kao onoga kome je bilo darovano veliko znanje u nauci.Običavao je učiti napamet i primjenjivati Sunnet i predanja. Kad bi govorio o tefsiru onda je nosio njegovu zastavu, kad bi govorio o fikhu, znao je njegove granice. Kad bi govorio o hadisu,bio mu je drug i potpun poznavaoc njegovih ravija. Ako bi držao dersove o dinu i sektama, onda niko nije bio više upućen od njega u ove stvari,prestigao je svoje savremenike na svakom polju. Nisi mogao naći nekog sličnog njemu. Kad bi govorio o tefsiru, skupilo bi se puno ljudi, ogroman broj bi se vraćao napijen njegovim znanjem. Ovako je radio dok bolest nije zahvatila srca pokvarenjaka u gradu. Pa su slušali svaku njegovu riječ,i hvatali se za bilo šta samo da ga optuže za kufr, i onoga koji uvodi novotarije. Iskazivali su mu nepoštovanje, i postavljali zamke ne bili ga uhvatili za nešto konkretno i omrzili ga u narodu. Oni su ga smatrali otpadnikom od njihova puta, njihove sekte. Pa su diskutovali sa njim i on sa njima, i mnogi su prekinuli odnose sa njim a i on sa njima. Zatim je zapao u diskusiju sa grupom koja se pripisivala Fukara(sufije) koji su smatrali da su oni spoznali stvarnost i da su na istini.Pa je i njih razotkrio.

Ove vijesti su stigle do prve grupe,koja je zatražila pomoć onih koji su presjekli veze sa šejhom, i koji su kovali zavjeru protiv njega. Pa su svi skupa otišli vladaru, svaki od njih tvrdeći da je šejh kafir. Pripremili su sastanak i pustili neznalice da raširе vjest među ulemom. Pa su otišli čak i dalje i tužili se emiru Egipta i kao rezultat toga, šejh je uhapšen. Zatim su počeli skupovi na kojima se diskutovalo šejhovo ubistvo, pozivajući radi toga ljude iz manjih džamija i učenike, i one koji bi diskutovali da bi obradovali druge i one koji bi diskutovali da bi pokazali svoje znanje i one koji su proglašavali svoj tekfir i tražili osudu. A Allah zna šta je u srcima i šta govore.

A onaj ko iskaže svoj kufr nije ništa bolji od onoga koji se raspravlja da bi usrećio druge. Njihove zavjere su padale po njemu, ali Allah ih je učinio ništavnim i spasio ga rukama onih koje On odabire...Od tad počinje njegov put od jednog iskušenja u drugo, i cjeli svoj život on nije izašao iz jedne nevolje a da ne zapadne u drugu.Zatim je slijedilo ono što je sljedilo i njegovo hapšenje i njegova smrt u zatvoru, a sve se Allahu vraća. Na njegovoj dženazi, ulice su bile zakrčene, odsvuda su stizali muslimani da ga isprate.(Ibn Hadžer, Durar Kamina).

Takođe kaže Ibn Hadžer:Čitao sam u rukopisu Hafiza SilahadDina Al Balaia u obraćanju šejhu Hafizu Bahaudunu Abdullahu: Naš šejh i imam u stvarima između Allaha i nas, šejh traženja nauke, krčeći onima koji ga slijede, najbolji put. Krase ga izvrsne kvalitete koje mu svi moraju priznati Da nas Allah učini da se okoristimo njegovim znanjem i da imamo koristi od njega i na ovom i na onom svijetu. On je šejh, imam, alim koji razumije probleme, duboko ubjeđen, more znanja, tačka svjetlosti, imam imama, milost

muslimanima, oličenje uleme, čuvar ostavštine Resula savs, posljednji od mudžtehida, poseban među ulemom šejhul islam, primjer stvorenja, dokaz učenima, uništavač novotara, sablja govornika, more znanja, korisno blago, prenosioc Kurana, čudo svih vremena, poseban u ovome i drugim vremenima. Zaista je Taqiudin Ibn Tejmijja, imam muslimana, Allahov dokaz prema svojim stvorenjima, pripadnik pravednih, kao oni koji su bili prije njega, pomagač istine, znak upute, stub hafiza, vitez u pravom smislu riječi, stub nosioca šerijeta Abu Abbas ibn Tejmijje.(Isti izvor). Iz ove knjige je teško izvući Ibn Hadžerovo mišljenje o ibn Tejmijji, jer jedino što je on uradio je bilo da skupi materijal koji je našao o šejhu i sabere šta su rekli oni koji su mu se protivili i završi sa onima koji su ga podržavali. Izgleda da je ibn Hadžerovo mišljenje na strani ovih posljednjih, jer je on bio učenik ibn Tejmijje. Ovo mišljenje podržava sljedeća izjava od ibn Hadžera, a Allah zna najbolje.

Kaže Ibn Hadžer: On je čovjek koji čini i greške a i koji je u pravu. Pa ono što je ispravno a to je večina stvari je blagodat i treba tražiti Allahovu milost za njega, a ono u čemu je pogriješio ne treba slijepo slijediti. Jer on ima izgovor za svoje greške, jer je on jedan od imama svoga vremena i ispunjava uvjete mudžtehida.

Od njegovih velikih vrijednosti je to da je on bio najjstrožiji od sviju prema novotarima, rafidama, hululijama, ittihadijama i brojna su njegova djela protiv ovih sekti i njegove fetve se ne mogu izbrojati, pa kako onda da se oči ovih novotara smire kad čuju da ih on proglašava kafirima. I kako su oni bili zapanjeni kad su vidjeli da ga drugi ne proglašavaju kafirom jer je on njih proglasio. Dužnost onoga ko je razuman i ima znanje da razmisli o riječima čovjeka koje se baziraju na priznatim knjigama ili riječima onih koji su poznati po istini da potvrde njegove riječi, zatim da se izoluje od svega što je odbačeno i upozorava ljude sa nijetom davanja iskrenog savjeta i pohvali ga zbog njegovih kvaliteta i u onome u čemu je u pravu jer je to put uleme.

Učenik Ibn Tejmijje je i Šemsudin ibn Kajjim al Dževzi, pisac mnogih knjiga, kojeg su i protivnici i pomagaći priznali takođe upućuje na vrijednost ibn Tejmijje. A gdje su učenici šafijske škole, a da ne govorimo u hanbelijskoj školi, koji ističu njegovu prednost u islamskim naukama.(Od Ibn Hadžera "Radd al Wafir)

Ibn Kesir kaže: Kad bi čuo nešto, zapamtio bi, a zatim se potrudio da to nauči. Bio je inteligentan i imao je veliku moć pamćenja, postao je imam u tefsiru i svemu što je vezano za tefsir, kao i fikhu. Zaista se smatralo da je bolji poznavalac fikha od mezheba i njihovih sljedbenika. Bio je alim u Usulu kao i u drugim granama dina, gramatike jezika, i brojnim drugim naukama. Niko od naučnika mu nije prigovarao u nekoj nauci. U hadisu je nosio njegovu zastavu, jer je bio vrstan poznavalac i mogao je ocjeniti slab i jak hadis, uz puno objašnjenje svih prenosioca dotičnog hadisa.(Bidaje we nihaje od ibn Kesira).

Kaže također:Bio je Allah mu se smilovao, od najveće uleme, od onih koji griješe i koji su u pravu. Kako bilo njegove greške su kao kapljica u moru i one su mu oproštene jer prenosi šejh Buhari: Kada alim pogriješi data mu je jedna nagrada, a kada presudi tačno, date su mu dvije.

On isto tako spominje da kad bi se ulema skupila da sjedi u društvu Ibn Tejmijje da diskutuju njegovo djelo Akidetu Hamavija, njegovi odgovori na njihove napade se nisu mogli pobiti. (Bidaje we nihaje).

Slično se spominje kad je ulema sjela da diskutuje sa njim oko njegove Akide Wassitija, argumentovanje se završilo njihovim prihvatanjem svega što je u knjizi, kao i u vol. 14 od "bidaje we nihaje" pod naslovom Akd el Madžalis selasa"

Hafiz el Mizzi kaže: Nisam vidio nikog kao šejh, bolje upućenog u Kuran, Sunet niti onoga koji ih se više pridržavao.(Hajat šejhul Islam Ibn Tejmijje od šejha Bahjatul Baitar).

Hafiz Ibn Daqiq al Eid kaže:Kad sam sreo Ibn Tejmijju, vidio sam svo znanje u njegovim očima, on je od njega uzimao kad je htio. (Min Mashaheral Mudžaddidun od šejha Saliha al Fawzana). Nakon toga kaže: Allaha mi nevjerujem da je iko ostao kao on.(Aal Bidaje we nihaje od Ibn Kesira i Zail ala tabaqat hanabila).

Kadi ibn al Hureri kaže: Ako ibn Tejmijja nije šejhul islam, pa ko je onda?(Hajat šejhul islam)

Hafiz Al Bazar kaže: Nikad ga nisam čuo da govori o dunjalučkim ljepotama i uživanjima, niti se uplitao o rasprave o dunjalučkim poslovima. Umjesto toga, on se usmjeravao na traženje ahireta i onoga što bi ga približilo Allahu.(Alam Ulija od Al Bazara).

Šejh Mula al Kari kaže: Biće jasno onome ko čita Madaridž as Saalikin od Ibn Kajjima da su njih dvojica (Ibn Tejmijje i Ibn Kajjim) najveća ulema Ahl sunneta i od evlija ovog ummeta.(Mirkat al Mafatih, njegov komentar na Miškat al Masabih)

Muhamed bin AbdelBarr as Subki kaže: Allaha mi , niko ne mrzi Ibn Tejmijju osim neznalica ili sljedbenik prohtjeva koji su ga odveli od istine nakon što ju je spoznao. (Radd el Wafir od ibn Nasrudina)

Hafiz Abdurahman ibn Redžeb al Hanbeli kaže: On je imam, fakih, mudžtehid, alim hadisa, alim tefsira, asketa, Taqiudin Abu Abbas šejhul islam, najveći od alima, nemoguće je pretjerati kad se on opisuje.. On , Allah mu se smilovao, bio je jedinstven u svom vremenu sa mogućnosti da razumije Kuran i znanje o realnosti imana.(Zail alaa Tabaqat al Hanabilaa od Ibn Redžeba).

Imam hanefijskog mezheba, Bedrudin (Mahmud ibn Ahmed) al Aini kaže: Ko god kaže da je Ibn Tejmijje kafir, on je sam kafir, i onaj ko ga optuži za otpadništvo sam je

otpadnik. Kako je to moguće kad su njegove knjige dostupne i u njima nema nikakva odstupanja (Radd el Wafir).

Sujuti se nadovezuje na ovo i kaže: Ja sam čitao rukopis Alamah, imama svog vremena šejha Kemala Dina Zamlakania, Allah mu se smilovao, koji bi običavao reći: Onaj ko je pamtio više od šejha nije se vidio u posljednih 500 godina.

Sujuti kaže u šejhovoj biografiji: Šejhul islam, hafiz, fakih, mudžtehid, mufessir, rjetkost svoga vremena , alim.(Tabakat al hufadah)

Mogli bi nastaviti ovako navoditi ulemu koja ga hvali ali ovo što smo dosad naveli inšaAllah je dovoljno da nam dadne sliku našeg imama. Što se tiče onih koji mu dodaju titulu "šejhul islam" da bi sve njih naveli potrebna je posebna knjiga.(Kao što je neka ulema uradila npr Ibn Nasrudin).

Optužbe protiv njega:

Iz gore navedenog vidimo da je šejh imao mnogo neprijatelja, zavidnih rivala koji su skivali zavjere protiv njega želeći da ga optuže za novotarstvo. Stoga mi želimo savjetovati sve one koji kritikuju šejha da provjere svoju kritiku da li se ona bazira na riječima ibn Tejmijje, a ne riječima drugih o njemu ili za koje ga potvaraju da je rekao.

Ovo što slijedi je istraga određenih tačaka vjere a za koje je Ibn Tejmijja optužen da je u njima uvodio novotarije.

O djelima Taqiudina Subkija i njegovog sina Tadžedina Subkija

Većina stvari napisana protiv Ibn Tejmijje se bazira na djelima ove dvojice alima. "Rasail Subkija" od Taqiudina i mnogobrojne biografije od Tadžedina kao npr" Tabaqat Šafija". Što se tiče djela Taqiudina, imam Zehebi mu je pisao, osuđujući ga za ono što je napisao, kao i njegove pogrešne optužbe, na koje je Subki odgovorio: Što se tiče toga što kažeš o šejhu Taqiudinu, ja sam ubjeđen u tu veliku širinu, more puno i beskonačno, njegovog znanja, kao i u intelektualnim naukama, njegovoj velikoj inteligenciji, njegovom idžtihadu i talentima koji se nemogu opisati. I ja sam uvijek imao ovo mišljenje. Što se mene tiče, njegov status u mojim očima je puno veći, zbog njegovog asketizma, čistote, taqwe, njegovog pomaganja istine i čvrstog stajanja na Allahovom putu i samo radi Njega, njegova privrženost putu selefa i njegovo bogato uzimanje od njih, njegovo "stranaštvo" u svom vremenu (stranac u svom društvu), kao i u svim drugim vremenima.(Durar al Kamina od Ibn Hadžera).

Što se tiče njegovog sina, Tadžudina, on je nažalost otišao u krajnost u svom kritikovanju Ibn Tejmijje, zbog svoje velike pristrastnosti i sektaškog stava. Takav da je Sakhavi rekao sljedeće stvari o njemu, nadovezujući se na njegovu izjavu" Jeli iko od

hanbelija podigao glavu (postao istaknut)": Najčudnija stvar ,i najsektaškiji pogled i zbog toga je šejh našeg mezheba Iz Al Kanani napisao ispod njegove izjave: Kao što Allah ne podiže glave Muattzila, a zatim kaže o Tadžudinu Subkiju: On je čovjek sa malo kvaliteta, nedostatkom znanja o Ahl Sunetu. (Ilan bi Tawbikh limn Zamma at Tarikh od Sakhavija).

O knjizi "Nasiha Zahabija"

Knjiga koja se pripisuje imamu Zehebiju u kojoj se izražavaju mnogi napadi na Ibn Tejmijju,a koja u stvarnosti nije napisana od njega, a evo dokaza:

, Niko ko poznaje djela Zehebija ne ubraja ovu knjigu kao jednu od njegovih

, Zehebi je ostao učenik ibn Tejmijje do njegove smrti

, Sve riječi koje imam Zehebi govori o Ibn Tejmijji su pune poštovanja

, Ovo pismo je djelo Ibn Kadija Šuhba, neprijatelja ibn Tejmijje.

Nismo našli nikog da pripisuje ovu knjigu Zehebiju osim Kadija Šuhba i hafiza Sakhavija, Allah mu se smilovao, koji ga je samo slijedio. (Iz knjiga"Tawdih Džali fi Radd ala Nasiha Zehebija al Manhula ala imam Zehebi od šejha Muhameda bin Ibrahima Šejbanija)

Optužbe da je ibn Tejmijje smatrao da Allah ima tjelo, koje ima organe

Među ovim savremenicima, pisci koji su optužili šejha Ibn Tejmijju za ovo su: Habaši al Hurari, Sakkaf i njegov mentor Zahid al Kevseri. U stvari svi ovi napadi imaju korijen u jednom izvoru, među ovom trojicom.

Kaže Sakkaf, nakon što je citirao Nawawija koji kaže da je kafir onaj ko Allhu pripiše džism (tjelo): U ovu kategoriju spada Harani (Ibn Tejmijja) koji je Allahu pripisao tijelo u mnogim svojim knjigama. U ovo spada njegovo kazivanje u "Tasis", u : I nigdje u Allahovoj Knjizi, niti u sunetu Poslanika savs niti u izjavi selefa ovog ummeta niti imama, da Allah nije tijelo i da Njegove osobine nisu tjelesne, sadržavajući organe.. Ja kažem: Allaha mi , koji je Stvoritelj zemlje i nebesa, tvoja izjava je neznanje i zabluda. Zar ne

kaže Allah: ništa mu nije slično i zar to nije dovoljno protiv tadžsima i ovo je stvarnost, o Harani! I šta sa imamima umeta i selefima! (Daf Šubah at Tašbih od Sakkafa)

Šejh Mensur Selman kaže u odgovoru na ovo: Ove riječi su od onoga koji ne zna šta je pravda, koji radi napamet u svojim osudama, i koji lažno optužuje ulemu za griješenje. Ovo je jasno iz više stvari:

Od njih: Riječi navedena nisu iz rukopisa Ibn Tejmijje u kojima on pojašnjava svoje poglede. Ovo su riječi ljudi novotara i pjesnika koje šejh ibn Tejmijja navodi, a Sakkaf je izostavio početnu riječ gdje šejh Ibn Tejmijja kaže: Kalu (Oni kažu) pa zatim ostatak rečenice.

Od njih: Sakkaf previđa riječi šejhul islama rahimehullah, što se tiče riječi i termina koji se odnose na Allaha, i ostao je gdje je i ostao sa svojim znanjem. Kako bilo, pravda je rijetka, a nema stanja niti kretanja osim Allaha.

Šejhul islam kaže na ovu temu: zaista termin "džism"(tjelo) al Arad(organi) al Mutahajjiz i sl su novi pojmovi. Već smo rekli da imami prije nas i selef nisu govorili o ovakvim stvarima, niti u smislu negacije niti u smislu afirmacije. Već su oni rekli da je ovakav govor od alhlul bidata i činili velike napore da ih suzbiju.

Ovo je ono što je šejhul islam uporno ponavljao u mnogim djelima kao: Šarh hadis an Nuzul, kao Madžmuati Fatawa, kao Minhadž Sunna anNabawija. U knjizi Šarh Hadis an Nuzul , šejhul islam je nazvao opisivanje Allaha pojmom džism kao " bidat u šerijatu, iskrivljivanje jezika, suprotnost zdravom razumu. Ovakve stvari su odbačene od šerijata , jezika i zdravog razuma."

Od njih: Šejhul islam je mislio opisati Allaha opisom džism kad je rekao: Ko god vjeruje da je Allah džism, misleći da je moguća Njegova dioba, dijelenje Allaha, on je najveći kafir i najveća neznalica. Njegova izjava je gora od izjave da Allah ima sina, misleći na ovo da se jedan dio Allaha odvojio i postao sin.

Po ovom pitanju mi citiramo pisca iz redova onih koji optužuju: Dr. Said Ramadan al Buti koji kaže: Mi smo iznenađeni kad vidimo ekstreme koji proglašavaju Ibn Tejmijju Allah mu se smilovao kafirom. I njihove optužbe da je šejh smatrao Allaha tijelom su netačne, jer nakon dugog istraživanja nisam nigdje mogao naći šejhovu izjavu koja bi ovo potvrdila, kao što ga optužuju Subki i drugi. Sve što sam kod njega našao je ispravan zaključak: "Zaista Allah ima Ruku kao što Allah kaže, i uzdigao se iznad Prijestolja kao što Allah kaže za Sebe, i ima Oko Kao što se Sam opisao."

I on dodaje ovome: Ja se pozivam na posljednje djelo Abu Hasana al Ašarija "Ibanah" i u njemu on kaže isto što i Ibn Tejmijja u vezi Allahovih imena i Svojstava. (Nadwa itjaahat al Fiqr alIslamia od Bujutija).

Ibn Batutine optužbe

Među Ibn Tejmijjinim savremenicima koji su ga optuživali za tadžsim je i poznati putopisac ibn Batuta koji kaže: Bio sam u Damasku na džumi gdje je ibn Tejmijje govorio ljudima sa mimbera. U hutbi je rekao: Zaista se Allah spušta na najbliže nebo baš kao što se ja spuštam sada i sišao je za jednu stepenicu.(Rihla od Ibn Batute)

Ova neistina se može vidjeti sa više mjesta:

, Ovo se suprotstavlja putu ibn Tejmijje koji je bio put selefa a koji se gradi na ajetu: Ništa mu slično nije, On je Onaj koji sve vidi i sve čuje.

, Ibn Tejmijja kaže u "Tadmurija": Mora se Allah opisati samo onako kako se On sam opisao, i zanijekati svaka sličnost sa stvorenjima. Ko god kaže: Njegovo znanje je kao moje, Njegova Snaga je kao moja, Njegova Ljubav je kao moja, Njegovo Zadovoljstvo je kao moje, Njegova Ruka je kao moja, Njegovo Uzdizanje je kao moje, Njegovo Spuštanje je kao moje, takva osoba je uporedila Allaha sa stvorenjima. Allahova svojstva se moraju priznati bez poređenja i bez poricanja i bez prenesenog tumačenja.

, Kao što je već rekao u "Madžmuati Fatawa" : Ko god poredi Alahova svojstva sa svojstvima stvorenja kao što je "istiwa" Allahovo uzvisivanje iznad Arša, Spuštanje i sl on je zalutali novotar. Ovo se može naći u svakoj knjizi Ibn Tejmijje.

, Nije moguće da je Ibn Batuta vidio Ibn Tejmijju da drži ovu hutbu, jer Ibn Batuta jasno kaže u Rihli da je on došao u Damask 9 ramadana 728 po hidžri. U to vrijeme je Ibn Tejmijja bio u zatvoru. Ibn Kesir kaže u Bidaje we Nihaje da je Ibn Tejmijja zatvoren 6 šabana 728 i ostao do smrti 20 zulkadea 728.

, Ibn Batuta, Allah mu se smilovao, nije napisao knjigu Rihla svojom rukom, već je ona sakupljena od Muhameda bin Džazija Kalbija, koji je svojom rukom napisao uvod ove knjige i ja sumnjam u istinitost riječi koje se pripisuju Ibn Batuti.

, Ibn Batuta je počeo putovanje 2 redžeba 725 i završio ga 3 zulhidžea 756 i nije ništa zapisivao već je on diktirao događaje Kalbiju iz onoga što se sjećao sa putovanja. Pošto su vrata za greške ovim otvorena, najvjerovatnije je da Ibn Batuta nije vidio ono što se kaže da je vidio u Damasku, nego samo prenio neke od optužbi na šejha koje su bile u to vrijeme.

, Ibn Batuta se suprotstavljao Ibn Tejmijji pa tako kaže u Rihli: A od velikih hanbelijskih učenjaka je Ibn Tejmijja, osim što je imao problema sa razumom. Ibn Batuti je stoga bilo lako da preuzme optužbe protiv šejha bez da ih prvo provjeri.

, Ibn Tejmijja ima posebnu knjigu koja se odnosi na Allahovo Spuštanje a zove se" Šarh hadis an Nuzul". U njoj nema nikakva traga nečem sličnom za što ga optužuju.

, Ibn Tejmijja nije nikad bio hatib u toj džamiji, već je to bio Kadi al Kazvani. Ibn Batuta kaže u Rihli: U vrijeme mog ulaska u Damask imam je bio Kadi al Kazvani od velike uleme, i bio je hatib džamije.

, Ibn Tejmijja nije običavao da se obraća narodu sa mimbera, već je on sjedio u stolici. Kaže Hafiz Zehebi: Bio je vrlo poznat i popularan i držao je tefsir Kurana iz glave, na džumi sjedeći u stolici. Kaže Ibn Batuta u Rihli: Od običaja uleme hadisa je da su čitali knjige hadisa sjedeći na uzdignutoj stolici. A u arapskom, mimber znači uzdignta stolica.(Lisan al Arab).

, Zato je Ibn Hadžer spomenuo u svom Durar al Kamina: I on je običavao govoriti ljudima sa mimbera onako kako su fakihi i muhadisi običavali, i on bi objašnjavao za jedan sat ono što bi drugima trebalo nekoliko dersova, jer mu je znanje ležalo pred očima.Ovdje se misli da je on sjedio u stolici kako je bio običaj muhadisa tog vremena.

Ova diskusija koju smo naveli je uzeta iz Min Mašahir al Mudžadidajn od šejha Saliha Fewzana i iz djela "Ibn Tejmijja al Muftara alejhi od šejha Salima al Hilalija." Sa ovim je jasno da izjava Ibn Batute nije mogla biti nikako istinita. Takođe je primjetno veliko pretjerivanje od Tadžudina Subkija, kad je rekao: Niko od uleme nije porekao da Ibn Tejmijja nije rekao: Allah se nalazi na jednom mjestu i stvoren je od čestica koje su se složile.

Optužbe da je Ibn Tejmijje smatrao da se Allah nalazi na jednom mjestu (Džiha)

Nigdje se u djelima šejha Ibn Tejmijje može naći da je on opisivao Allaha koristeći riječ "džiha". Nego ove optužbe su podignute zbog njegovog sljeđenja naših selefa i jasne izjave da se Allah nalazi izvan stvorenja, iznad nebesa, iznad Arša. Kad su ovo čitali, zalutali filozofi (mutekelimin) su zaključili da Ibn Tejmijje smješta Allaha na jedno određeno mjesto.

Stav selefa da je Allah drukčiji od stvorenja

Znamo da Kuranski ajeti, jasni i nedvojbeni po svom značenju, zajedno sa hadisima a skupa ima ih mnogo, govore da je Allah iznad Svojih stvorenja i iznad Svoga Prijestolja. Oni su dobro poznati, pa ćemo se mi zadovoljiti da samo navedemo stav selefa na ovu temu jer su oni koji razumiju Kuran i sunet najbolje. Slijedi prevod od nekih tačaka iz "Khalq Afaal al Ibaad" od imama Buharije. Svi prenosi su inšaAllah vjerodostojni prema tekhridžu.

Prenosioci su većinom tabiini i oni odmah poslije njih:

- Wehb ibn Džerir kaže: Džehmije su otpadnici jer vjeruju da se Allah nije uzvisio iznad Arša.

- Ibn Mubarek kaže: Mi ne kažemo kao džehmije što vjeruju da je Allah na zemlji, već mi kažemo da je On iznad Arša.

- I bilo mu je rečeno: Kako ćemo znati našeg Gospodara? On reče: Iznad nebesa, iznad (alaa) Svoga Prijestolja.

- Sufjan as Sauri je bio upitan o ajetu" I On je sa vama gdje god se nalazili". On reče: Allahovo znanje.

- Sadqa je rekao: Čuo sam Sulejmana AtTaima da kaže: Da sam upitan"Gdje je Allah" rekao bih: Iznad nebesa. Da sam upitan "Gdje je Arš bio prije nebesa" rekao bih: Iznad vode. A da sam upitan "Gdje je bio prije vode" rekao bih: Ne znam.

Kaže imam Buhari: Njegov odgovor je zbog toga što Allah kaže:A oni ne mogu obuhvatiti ništa od Njegovog Znanja osim što On hoće, osim što im On objasni.

Ovo pokazuje da pitanje" Gdje je Allah" se smatralo dozvoljenim od selefa, jer imamo i hadis kad je Resul savs upitao robinju "Gdje je Allah" kao što stoji u Sahih Muslimu. Zato nemojte se zbuniti od današnjih džehmija, Sakkafa i Habašija i njima sličnih koji pokušavaju proglasiti ovaj hadis slabim i ovo pitanje bidatom, jer su njihov uzor bivše džehmije.

- Muhamed bin Jusuf kaže (učenik Buharija): Onaj ko kaže da Allah nije iznad Arša je kafir. A takođe i onaj ko ne vjeruje da je Allah govorio sa Musom.

- Ibn Masud ra kaže o Allahovom ajetu: A zatim se uzdigao iznad Arša. Kaže: Arš je iznad vode, Allah je iznad Arša, a Allah zna na čemu ste vi.

- Katada kaže o Allahovom ajetu: A On je Allah, na nebesima i na zemlji, Kaže: Onaj koji se obožava i na nebu i na zemlji.

Slijede neke tačke prevedena iz "Šarh usul itikada Ahlus Sunneta" od Lalikaija:

- Abdullah ibn Abbas ra kaže: Zaista je Allah bio iznad Arša prije nego je stvorio išta, a zatim je stvorio stvorenja i odredio šta će postojati do Sudnjeg dana.

- Bašr bin Omer kaže: Čuo sam više od jednog mufessira kako kažu za kuranski ajet: Milostivi istiwaa iznad Arša, kažu "istiwaa" znači uzvisio se.

- Rabija (jedan od učitelja Malika) je bio upitan o ajetu: Milostivi se uzvisio iznad Arša, kako se Allah uzvisio. Kaže: Uzvisivanje je poznato, kako , to se ne može porediti, i to je od Allahovog poslanstva i od govora Poslanika savs a na nama je da vjerujemo.

- Makatil bin Hajan kaže o Njegovom govoru: I nema govora trojice a da On nije četvrti i petorice a da on nije šesti., kaže: On je iznad Arša i Njegovom Znanju nije ništa skriveno.

- Imam Ahmed je bio upitan: Allah je iznad sedam nebesa,iznad Svog Prijestolja, odvojen od stvorenja, a Njegova moć i Znanje su na svakom mjestu? Kaže: Da, iznad Arša a Znanjem je prisutan svuda.

- Imam Ahmed je bio upitan o ajetu: I On je sa vama ma gdje bili, i o ajetu:Nema govora trojice a da On nije četvrti,, kaže: Znači Njegovo znanje, On zna skriveno i neskriveno, Njegovo znanje obuhvata sve, naš Gospodar je iznad Arša, bez postavljanja granica i opisivanja.

Imam Awazii kaže: Običavali smo govoriti, dok je još bilo puno tabiina: Zaista je Allah iznad Arša i mi vjerujemo u ono što se kaže u sunetu a radi se o Allahovim atributima. (Behejki u Esmai we Sifat a ibn Hadžer kaže lanac mu je dobar u Fethul Bariju)

Imam Abdullah bin Ahmed citira Abdullaha ibn Mubareka: Svjedočim da si Ti iznad Svog Arša iznad sedam nebesa,a nije kao što Allahovi neprijatelji kažu, otpadnici. (Šarh es Sunna od imama Abdullaha)

Takođe je citirao Abdullaha ibn Mubareka: Mi znamo da je naš Gospodar iznad Arša, i mi ne govorimo kao džehmije što kažu da je On ovdje, pokazujući prstom na zemlju. (Isti izvor)

Abu Hanifa ra kaže, kad je bio upitan za mišljenje o onima koji kažu: Ne znam jeli Allah na zemlji ili i nebesima. , kaže Abu Hanifa: Učinio je kufr jer Allah kaže:Milostivi se uzvisio iznad Arša. A njegov Arš je iznad sedam nebesa. Pa je zatim upitan:Šta ako kaže da je Allah iznad Arša ali kaže da ne zna jeli Arš na zemlji ili na nebesima. Kaže Abu Hanifa: Učinio je kufr(Uluw od Zehebija, kao i Šarh Akideta Tahavija od ibn Abi Izz Hanefi)

Ibn Huzama(imam muhadisa u svom vremenu) kaže: Ko god ne prizna da je Allah iznad nebesa, iznad Arša i da je odvojen od stvorenja mora se natjerati da se pokaje. Ako se ne

pokaje mora mu se otsjeći glava i baciti na smeće tako da muslimani i zimije(židovi i kršćani koji plaćaju džizju) se ne ometaju od njegovog smrada.(Tawhid od Ibn Huzame).

Imam Abu Hasan al Ašari u Ibani donosi cjelo jedno poglavlje na temu Istiwa, Allahovo uzvisivanje iznad Arša, i između ostalog kaže:Ima ljudi od mutezila, džehmija i hururija koji kažu o ajetu:Milostivi se uzvisio iznad Arša, tumačeći ga kao istawla, osvojio, milak, zagospodario, kahr, dominisao, da je Allah svuda i poriču da je Allah iznad Arša, kao što ljudi od Istine govore..(Ibana sadrži odličan odgovor na gore navedene tvrdnje sekti. I imam Ašari slijedi Istinu po ovom pitanju, dok oni koji tvrde da ga slijede smatraju nešto sasvim drugo istinom)

Ima stotine izjava na ovu temu, od selefa i ispravne uleme i nema potrebe razvlačiti diskusiju više nego je potrebno. Tako mi kažemo onima koji optužuju Ibn Tejmijju da smješta Allaha na jedno specifično mjesto: Vaše optužbe se onda odnose i na rane selefe, uključujući Ibn Masuda i Ibn Abbasa, pa ako kažete da je ibn Tejmijja u zabludi to isto se odnosi i na njih, a mi se utječemo Allahu od takve vaše zablude.

Ibn Tejmijja kaže: Kad se uspostavi u dušama stvorenja da je Allah Najviši od svih, i da je On iznad svega, onda razumijevanje ajeta: Zaista On je na nebesima, znači da je On Najveći i Iznad svega. Kao što je robinja rekla kad je bila upitana :Gdje je Allah, reče: Na nebesima, misleći iznad, bez da Mu je pripisala pripadnost tjelu ili slično. Ko god smatra da nebesa okružuju Allaha, on je lažov ako to nekom govori ili je u zabludi ako u to vjeruje. (Bejan Talbis Džahmija od Ibn Tejmijje).

On je rekao u Darr at Tarud: Ako je Stvoritelj odvojen od svih stvorenja, visoko iznad njih, ništa mu nije slično, pa kako onda može biti nešto što ga okružuje.

Ibn Tejmijja kaže: Ljudi se dijele na tri grupe u pogledu shvatanje riječi džiha:Grupa koja to niječe, grupa koja priznaje,i treća koja pojašnjava značenje. Postoji razlika između sljedbenika mezheba koji priznaju Allahove Sifate i razlika između Ahlu Hadisa i suneta, razlika nije u značenju več jezička. Zato su sljedbenici Ahmeda kao Temimijin i Al Kadije u jednom od njegovih govora, imala suprotna mišljenja, veća grupa priznajući, i ovo je posljenji govor Al Kadija. Ovo iz razloga što riječ džiha se može koristiti o onome što je uzrok vremena i prostora(wudžud) ili onome što to nije(madum).

Pa ako se riječ džiha koristi da se pojasni nešto što postoji osim Allaha, onda se to odnosi na nešto što je stvoreno od Allaha a Njemu nije ništa ravno ili slično. Ako se riječ džiha koristi da se opiše nešto izvan vremena i prostora,tj iznad stvorenja, pa tamo nema ništa osim Allaha. (Minhadž as Sunna od ibnTejmijje) Sa ovim svim dokazima postaje jasno da Ibn Tejmijje nije smještao Allaha na jedno određeno mjesto, niti vjerovao da je Allah okružen nečim od Svojih stvorenja.

Optužbe da je Ibn Tejmijje vjerovao da Allah ima kraj, granice (hadd)

Sljedbenici novotarija su pogledali u šejhove knjige i vidjeli riječ hadd i odmah proglasili da je on smatrao da Allah ima granice i bez daljeg raspravljanja proglasili ga kafirom. Greška koju čine će se inšaAllah razjasniti. Osnova njihovog napada leži u izjavi Abdullaha ibn Mubareka, sa sahih senedom, a prenosi se u Tabaqat Hanabila: Rekao sam Ahmedu:

Prenosi se od ibn Mubareka da je bio upitan:Kako ćemo znati Našeg Gospodara? a on je rekao: Iznad sedam nebesa, iznad Arša sa haddom. Pa je imam Ahmed rekao:Ovako mi vjerujemo.(Prenosi Darimi u Ridd ala Marisi, Abdullah ibn Ahmed u Sunnnah, Al Bahajki u Ismau we Sifatu. Kaže imam Zehebi u Uluwi: Ovo je sahih, od ibn Mubareka i Ahmeda ra. Ibn Tejmijje kaže u Hamawiji:

Ovo je poznato i prenosi se od Ibn Mubareka preko mnogo lanaca, kao i od Ahmeda ibn Hanbela, Ishaka bin Rahawija i drugih imama.)

Šta znači ovo? Da li se time misli uspostavljanje granica Allahu, granica kakvim mi smatramo granice kuće, zidova i sl? Ili ima li Allah osobinu koja se zove hadd? Po čemu se podudaraju predaje od imama Ahmeda i gore navedene?

Ibn Tejmijje kaže:Ove riječi koje je on spomenuo bi se mogle upotrijebiti kad bi oni rekli da On ima osobinu koja je hadd, kao što je prenose oni koji žele da je opovrgnu. Ovo nije niko reko niti bi normalna osoba ikad rekla, jer ovakva izjava nije realna iz razloga ne postojanja ni jednog Allahovog atributa kojim se On sam opisao a koji se zove hadd, za razliku od Ruke na primjer ili Znanja.Šta se ovim misli je razlikovanje nečega od nečeg drugog kao što je poznato da se riječ hadd koristi o pojašnjavanju dvije jasno definisane stvari. Na primjer kaže se: Granice čovjeka a misli se na one osobine koje ga određuju da bi bio čovjek(Talbis Džahmija od Ibn Tejmijje).

Historijski, kad su džehmije zanijekale Allahova svojstva i zanijekali Njegovo uzdizanje iznad Arša a rekli da se On nalazi svuda, neki od selefa su im odgovorili da Allah ima hadd misleći ovim na:hadd koji Ga odvaja od sveg ostalog i da je On Uzvišen iznad Svog Arša i jasno odvojen od Svojih stvorenja. Kaže Ibn Tejmijje: Pa kad su džehmije rekle:da

se Allah ne razlikuje stvorenja, i porekle Mu sifate koji Ga odvajaju od njih, i porekle Njegov kader(moć), i kad su mutezile rekle :kad mi spoznamo da je On Živi, Koji ima znanje i Svemoćni, onda smo spoznanli Njegovu stvarnost. Oni kažu:On niti je na zemlji niti nebesima niti je ovo niti ono i porede Ga sa stvorenjima.

Tako je Abdullah ibn Mubarek jasno rekao da je Gospodar iznad Svog Prijestolja, Odvojen od stvorenja i spomenuo je hadd jer su džehmije običavale reći:On nema hadd, a ko god nema hadd ne može biti odvojen drugih stvorenja, i ne može biti iznad stvorenja jer to zahtjeva hadd. Pa kad je emirul muminin Abdullah ibn Mubarek upitan:Kako ćemo znati Našeg Gospodara, on im je rekao:Iznad nebesa, iznad Arša odvojen od stvorenja. Pa su oni rekli:Ovo uključuje ono što džehmije poriču, a samim tim i poriču istinu da je On iznad Arša , Odvojen od stvorenja. Pa su ga pitali: Sa haddom. Kaže: Sa haddom.

Ovo je ono što se razumije iz dijaloga ahlus suneta i džehmija. Zatim Ibn Tejmijje diskutuje izjave selefa kaji poriču korištenje riječi hadd, i onih od selefa koji je koriste, i objašnjava da ustvari obe grupe govore istu stvar i da je razlika jezička a ne u smislu riječi: Ako se riječ shvati tako da je Allah na bilo koji način okružen nekim od Svojih stvorenja, pa zaista je Allah Najveći i Najmočniji i Njegova Kursija je kao Zemlja i nebesa. A ako se sa ovom riječi misli da je On striktno Odvojen od Svojih stvorenja, onda je On kao što imami ahlu sunneta kažu o Njemu:Iznad sedam nebesa, odvojen od Svojih stvorenja.(Tadmurija od Ibn Tejmijje). Nakon svega ovoga , jasno je da Ibn Tejmijje nije držao mišljenje da je Allah ograničen sa nečim, i jasno je da se riječ hadd koristi od nekih selefa u smislu:odvajanje osobina, kad postane neophodno da se to čini da bi se odvojilo od zalutalih sekti.

Optužbe da je Ibn Tejmijje smatrao da se Allah kreće(haraka)

Uzroci ovih optužbi su ti da je šejh kao i selef, vjerovao da se Allah spušta na najniže nebo u zadnjoj trećini noći, i da On ima svojstvo Dolaženja(Madži). Stoga su ga suparnici potvorili da smatra da se Allah kreće iz mjesta u mjesto a time se poistovječuje Allah i stvorenja.

Neki od isječaka o tome šta je selef vjerovao o Spuštanju:

Imam al Adžuri kaže u svom pojašnjenju akide, pod poglavljem "Iman i vjerovanje da se Allah spušta na najniže nebo svaku noć", kaže: Iman u ovo je obavezan, i nije dozvoljeno razumnom muslimanu da kaže:Kako se Allah spušta? i niko na ovo ne odgovara osim mutezile(na primjer neki kažu da se Njegove naredbe spuštaju, neki kažu meleci itd). Što se tiče sljedbenika istine, oni kažu:Vjerovanje u ovo je obavezno, bez pitanja , kako. Jer postoje ispravne predaje od Poslanika savs da se Allah spušta na najniže nebo svaku noć, i oni koji su nam prenijeli ovu predaju su oni koji su nam prenijeli zakone o halalu i

haramu, znanje o salatu, zekatu, postu, hadžu i džihadu. Pa kao što je ulema preuzela od njih ove stvari tako se od njih prihvata i ovo vjerovanje. Oni kažu:onaj ko se opire ovome je veoma zalutao, upozoravajući njega i upozoravajući druge o njemu.(Šaria od Al Adžuria). Zatim spominje hadis koji se odnosi na ovaj slučaj. Veliki poznavaoc hadis, Ibn Khuzajma donosi u jednom poglavlju svoga rada Tewhid koje se zove "Hadisi koji govore o Spuštanju" u kojima se navode brojni hadisi gdje se spominje Allahovo Spuštanje. Al Lalikai u svojoj enciklopediji Šarh Usul Itikad isto tako ima jedno poglavlje "Šta je rečeno o Spuštanju Allaha, neka je Uzvišen i Hvaljen". On kaže da se hadisi koji govore o Allahovom spuštanju na najniže nebo prenose od 20 ashaba i zatim:

- Fudail ibn Ajjad(Tabii) kaže:Kad čuješ džehmije da kažu "Ja ne vjerujem u Gospodara koji se spušta" reci "Ja vjerujem Gospodara koji čini šta hoće".

- Jahja ibn Main kaže: Kad čuješ džehmije kažu: "Ja ne vjerujem Gospoadara koji se spušta" reci im "Ja vjerujem u Gospodara koji radi šta ga je volja".

- Imam Ahmed kaže: On se spušta kako On hoće, prema Svome znanju, Moći i Veličini. On obuhvata sve Svojim Znanjem

Slične predaje nalazimo u Khalk AlAfal al Ibad od imama Buharije. Imam Abdullah bin Ahmed kaže u svom djelu Sunnah:

- Nakon spominjanja hadisa o Spuštanju, ljudi su rekli Šariku:Zaista ima ljudi koji odbacuju ovaj hadis. On ih upita:Pa šta kažu?. Oni rekoše: Zloupotrebljavaju ga. On im reče: Oni koji su prenijeli ovaj hadis tj. ashabi, su oni koji su prenijeli Kuran, i da je pet namaza, i da je hadž i da je ramazan a mi ne znamo Allaha osim preko ovih hadisa.

- Abaad bin Awam kaže: Šarik bin Abdullah nam je došao prije 50 godina. On kaže(Abaad): Ja rekoh: O Abu Abdullah, ima ljudi među nama a mutezile su ti koji odbacuju ovaj hadis.

On reče: Pa mi je rekao oko deset hadisa koji se odnose na Allahovo spuštanje i reče:Što se nas tiče, mi smo uzeli vjeru od tabiina a oni od ashaba, a od koga su uzeli oni(mutezile)?

Abu Hasan Ašari kaže: I mi vjerujemo u sve predaje koje su prenijete o Allahovom Spuštanju na najniže nebo i da Allah kaže:Ima li ko da nešto traži?Ima li ko da traži oprost? I uopšte od onoga što je prenijeto i uspostavljeno suprotno ljudima od zablude i iskrivljenja.(Ibana). On takođe kaže:Mi vjerujemo u hadise koji dolaze od Poslanika savs da se Allah spušta na najniže nebo i kaže:Ima li ko da traži oprost?(Maqalat od Abu Hasana al Ašarija).

Zato mi ponavljamo, ako sa Ibn Tejmijjinim priznavanjem ovoga Allahovog atributa, da se Allah spušta na najniže nebo kao što pristoji Njegovoj Uzvišenosti, je zabluda onda su svi gore navedeni alimi i ahl sunet u cjelosti u zabludi, kao i Abu Hasan al Ašari , koga ovi zalutali govore da slijede!

Ibn Tejmijja kaže u diskusiji o riječi harakah: Kao Harb al Kirmani, i Osman bin Said Darimi i drugi. Zaista su oni jasno koristili riječ harakah i izjasnili se da je ovo mezheb imama suneta i hadisa ranijih i kasnijih. Harb el Kirmani kaže da je ovo govor imama Ahlu suneta koje je on sreo, kao Ahmed ibn Hanbel i Ishak bin Rahavija i Abdullah bin Zubeir Humaidi i Said bin Mensur. Said bin Mensur i drugi kažu:Zaista harakah(kretanje) je od neophodnosti svakog živog bića. Oni su jasno se ogradili od govora džehmija za koje je ahlu sunnet rekao da su novotari i u zabludi. Druga grupa od selefa, kao Nuajm bin Hammad al Khazai i Buhari i Abu Bekr ibn Kuzeima, kao i Abu Omar ibn Abdel Barr prihvataju značenje koje koristi prva grupa samo oni ga nazivaju Allahovo Djelo. Među njima je bilo onih koji su zabranili korištenje riječi haraka jer ona se ne spominje(Daru Tarud). On kaže:Riječ haraka se upotrjebila od grupe ahlu suneta i hadisa i ovo se spominje od Harba bin Ismaila al Kirmania u svome Sunetu koju on navodi od grupe imama koje je on sreo među njima Humadii i Ahmed ibn Hanbel. Drugi pak od selefa ne koriste ovu riječ, među njima Abu Hasan al Tajimi i Abu Sulejman al Hattabi. Šta se prenosi od imama Ahmeda je odbacivanje negacije Kretanja ali ni riječ haraka ne potiče od njega, iako je on prihvatio neke tipove koji su slični i mogli bi se ubrojati u redove značenja riječi haraka. Jer kad je on čuo da neko priča o Spuštanju i kaže:On(Allah) se spušta bez kretanja i promjene: Imam Ahmed odbacuje ovo i kaže:Reci kao što kaže Poslanik savs jer on je više stidan pred Allahom od tebe.(Istiqamah).

Iz ovoga zaključujemo:

, Među selefima je bilo onih koji nisu koristili riječ haraka jer je ne nalazimo u Kuranu i sunetu u opisima Allaha, ali prihvataju sifate kao Spuštanje, Dolaženje itd.

, Među selefima je bio onih koji su prihvatali riječ haraka u značenju da Allah dolazi i spušta se i sl, a da to nije slično kretanju stvorenja već onako kako priliči Gospodaru.

, Šejhul Islam kaže da oba ova govora znače jednu te istu stvar i da u ovome nema nikakve sličnosti između Allaha i stvorenja. On lično samo opisuje Allah onako kako se On sam opisao.

Ibn Tejmijja je pripadao prvoj navedenoj grupi selefa, tako da je daljnja diskusija nepotrebna, neka je hvala Allahu.

Optužbe da je Ibn Tejmijja smatrao Vatru prolaznom

Jedna druga optužba iznijeta na šejha, iako se u njegovim djelima ovo nigdje nemože naći je ova. Kaže Ibn Tejmijja: Selefi ovog ummeta, njegovi imami, i sav ahlu sunnet su jedinstveni po pitanju da neke stvari od Allahovih stvorenja su vječne, kao na primjer Džennet, Vatra, Arš i slično. Niko osim novotara iz reda filozofa, neki od mutezila i slični, koji ovo smatraju prolaznim. Ovo je pogrešno mišljenje u suprotnosi je sa Kuranom, sunetom Poslanika savs i konsenzusom imama.(Bejan Talbis al Džehmija).

Druga stvar je smatranje da Patnja Džehenemske vatre je prolazna. Po ovome pitanju su se i sami selefi razišli kao što se da zaključiti iz Taberijevog tefsira, Sujutijevog i drugih a radi se o ajetima : **“ I nesrećni će u džehenem, u njemu će teško izdisati i udisati, dok je nebesa i zemlje u njemu će ostati, osim ako drukčije Gospodar Tvoj ne odredi. Gospodar Tvoj zaista radi šta želi.(Hud 106, 107), kao i ajet:Vatra će vaše prebivalište biti, reći će On,, U njoj ćete vječno ostati osim ako Allah drukčije ne odredi.**” (Stoka,128) .

Moguće je objasniti ovo na dva načina: prvi je mišljenje nekih ashaba i tabiina a kaže: Doci ce vrijeme kad niko neće ostati u Vatri, i može se uzeti jezički. Drugo mišljenje je da se ovo odnosi samo na muslimane koji su dopali džehenema. Bez obzira kako se ovo uzme, uspostaviti nečije otpadništvo ili kufr na osnovu ovoga nije moguće, jer jedino onaj koji se suprotstavlja konsenzusu koji je jasno uspostavljen i ostaje jedinstven u svom mišljenju se može smatrati otpadnikom i kafirom.To nije slučaj ovdje uprkos naporima neke uleme da ga tako prikažu. A sve i da je tako., niti Ibn Tejmijje niti Ibn Kajjim nisu imali ovo mišljenje, zato nemoj da te prevari pisanje kao npr Subkija koji kaže u svom Itibar bi Baqaa al Džannah wa Nar: Pročitao sam knjigu i u njoj se spominju tri mišljnja o Vatri i njenom prestanku. Prvi je da su i dženet i džehenem određeni sa krajem i kaže da niko od selefa nije imao ovo mišljeje. Drugo mišljenje je da su oba vječna i treće da džennet ostaje a džehenem prestaje.I on se priklanja ovom mišljenju i kaže da je ovo put selefa.(Itibar). Suparnici koji su čitali ovu knjigu mislili su da Subki ovdje misli na Ibn Tejmijju i ovdje leži uzrok optužbe na šejha. U stvarnosti ovo je uzeto iz riječi Ibn Kajjima koje osim toga nisu prenijete u potpunosti. Kaže Ibn Kajjim u Hadi al Arwa: Ovo je pitanje po kojem su se kasnije generacije razišle, djeleći se u tri grupe:

, I dženet i džehenem će nestati i nisu vječni, jer sve što je stvoreno ima kraj

, Oba će ostati zauvijek

, Dženet je vječan, Vatra će prestati

Navešćemo svako ovo mišljenje i odbacićemo ono što nije iz Kurana i suneta:

, Prvo mišljenje je od Džehma bin Safwana, imama džehmija, a on niti je selef, niti ashab niti tabii niti imam niti je uopšte od ahlu suneta. Ovo je govor jednog koji je odbačen od imama ummeta i čiji kufr su oni proglasili kao što se kaže u Sunetu od imama Abdullaha ibn Ahmeda ibn Hanbela prenoseći od Kharidža bin Musaba da kaže: Proglašavam džehmije kafirima zbog tri ajeta iz Kurana:

Njegove (džennetske)nagrade i hrana su vječni,a oni kaži da će one prestati; Zaista ovo je Naša nagrada koja neće prestati, a oni kažu da hoće; Sve će nestati samo ostaje Tvoj Gospodar.

Što se tiče govora da je džehenem vječan, kaže šejhul islam": Imaju dva mišljenja od selefa i khalafa i njihova razlika je poznata među tabiinima." Ja kažem ovdje je sedam mišljenja:

a) Onaj ko uđe u jedno od njih neće nikad izaći. Ovo je govor havaridža i mutezila

b) Njegovi stanovnici će se kažnjavati jedno vrijeme pa će se onda njihova kazna izmjenuti u normalan način života, uživajući u džehenemu, jer je takav način života u njihovoj prirodi.Ovo je govor itihadija i njihovog imama Ibn Arebija at Taija

c) Stanovnici džehenema će se kažnjavati jedno vrijeme, a zatim će se prebaciti odatle i njihova mjesta će zauzeti druga stvorenja. Ovo je mišljenje židova kad su rekli Poslaniku savs a on ih je savs proglasio lažovima jer kaže Allah:

Židovi kažu: Vatra nas neće pržiti osim koji dan. Reci: Jeste li dobili obečanje od Allaha, ? Ili to vi govorite o Allahu ono što neznate.

Ovakav govor je govor Allahovih neprijatelja, židova. Kuran, sunet, konsenzus sahaba i tabiina i imama ummeta odbacuje ovo mišljenje. Allah kaže: Oni ga neće napustiti.

d) Njegovi stanovnici će ga napustiti, a Vatra će zauvijek ostati i biće prazna. Ovo je mišljenje Ibn Tejmijje, a ono je opovrgnuto Kuranom i sunetom kako smo već naveli.

e) Vatra će nestati jer je stvorena. Nije moguće da išta što je stvoreno nema svoj kraj.Ovo je mišljenje Džehma ibn Safwana i on ne pravi razliku između dženeta i džehenema.

f) Njegovi stanovnici će pomrijeti i izgubiti sposobnost kretanja i ostati u njemu kao nepomične stvari i neće osječati bol. Ovo misli Abu Hudail al Alaf, imam mutezila, i u ovome ne pravi razliku između dženeta i džehenema.

g) Stvoritelj i Gospodar džehenema će ga okončati, jer mu je On dao ograničen period.

Šejhul islam kaže: Zadnje mišljenje se prenosi od Omera, Ibn Masuda, Abu Hurejre, Abu Saida i drugih.

Abd bin Humaid prenosi, a poznat je po poznavanju hadisa, kaže u svom tefsiru : Sulejman bin Harb nam je prenio, od Selme, od Sabita od Hasana koji kaže: Omer kaže: Kad bi ljudi ostali u vatri koliko je kamenja u planini bio bi dan kad bi je ostavili.

I on kaže: Hadžadž bin Mihail od Hammada bin Selma od Humeida od Hasana da je Omer ibn Khattab rekao: Kad bi ljudi od vatre ostali u njoj koliko je kamenja u planini, bio bi dan kad bi je napustili. On ovo navodi u svom tefsiru Allahovog ajeta: **U njemu će ostati u periodima** (Vijest,23). Tako Abd koji je od imama iz Hufaza i uleme suneta prenosi od ove dvije vrijedne ličnosti: Sulejman bin Harb i Hadžadž bin Minhail koji opet prenosi od Hammada bin Selme a on prenosi od Sabita i Humaida a ova dvojica od Hasana. Znači da mu je sened ispravan.

Hasan, sve i da nije čuo od Omera, prenosi ovo takođe od tabiina. Ako ovo nije bilo ispravno preneseno ili od Omera, prema njemu, zbog čega je onda prenio ovo i potvrdio njegovu ispravnost time što kaže: Omer je rekao. I zbog čega su ovi imami prenijeli od njega bez odbacivanja ili opovrgavanja kad znamo da su oni odbacivali i manje stvari koje nisu bile u skladu sa Kuranom i Sunetom. Nema sumnje da onaj ko se drži mišljenja Omera i prenosi od njega, pod ovim misli: dio ljudi, vrsta od vatre. Muslimani koji su u džehenemu zbog svojih grijeha, će nakon nekog vremena izaći iz džehenema. A riječi "Ljudi vatre" se ne odnose specifično na vjernike tewhida, već prije na njihove neprijatelje kao što kaže Resul savs: A što se tiče stanovnika vatre koji su njeni stanovnici, oni niti će živjeti niti umrijeti u njoj.(Muslim) Ovo što je rečeno nije u suprotnosti sa Allahovim riječima:U njoj će ostati zauvijek. niti Allahovim riječima:Niti će živjeti niti umrijeti.

Kaže Ibn Masud: Doće vrijeme u kome neće niko ostati u vatri a to je nakon što budu bili u njoj u periodima. Slično ovome se prenosi od Abu Hurejre , a oba se prenose u Begavijevom tefsiru. Zatim kaže nakon ovoga: a prema ahlu sunetu niko od ljudi imana neće ostat u njoj..(Hadi al Arwa)

Sad je jasno da niti Ibn Tejmijje niti njegovi studenti nisu smatrali da će Vatre nestati niti da će njena patnja se umanjti kafirima. U tefsiru Ibn Tejmijje se kaže da će određene grupe tamo ostati zauvijek kao npr. faraon.

Džema'at TEKBIR-Goražde

23. Rebi'ul-ahir 1431 / Četvrtak, 8. april 2010